

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

r é s z í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.042/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: Dr. Huszti L. György Ügyvédi Iroda cím1

Az I. rendű alperes: alperes1

Az I. rendű alperes képviselője: II. rendű alperes

A II. rendű alperes: alperes2

A II. rendű alperes képviselője: Kóródi Ügyvédi Iroda cím2

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Gf.II.20.005/2020/10. számú részítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék 22. G. 40138/2017/82. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet a keresetet a nyilvántartásba vételi díj engedményezésével okozott 550.432 (ötszázötvenezer-négyszázharminckét) forint vagyonsökkenésre vonatkozó részében elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó részében – a fellebbezési illeték és a II. rendű alperes másodfokú perköltségének viselésére vonatkozó rendelkezésekre kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Egyebekben a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 38.100 (harmincnolcezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a hatályon kívül helyezéssel érintett körben a felperesnek 12.980 (tizenkétezer-kilencszáznyolcvan) forint, a II. rendű alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A később felszámolás alá került D. és Kereskedelmi Kft.-nek (a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet) az I. rendű alperes 2011. február 1-jétől többségi befolyással rendelkező tagja, édesapja, a II. rendű alperes pedig 2011. szeptember 1-jétől egyedüli ügyvezetője volt.

[2] Az I. rendű alperes egyedüli tagja és önálló képviseleti joggal vezető tisztségviselője volt a D. Kft.-nek.

[3] Az adós az ellene 2013. augusztus 13-án érkezett kérelemmel kezdeményezett eljárásban 2015. március 23-ával felszámolás hatálya alá került. A felperes a felszámolási eljárásban hitelező.

[4] Az adós társaság a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, így 2012 márciusában és azt követően is fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt: éven belül esedékes fizetési kötelezettségei rendezésére likvid, illetve likviddé tehető vagyona 2012-től nem volt elegendő.

[5] Az adós tulajdonában álltak a ... helyrajzi számú ingatlanok, amelyeket a 2010. november 17-i adásvételi szerződéssel a T. Kft.-től vásárolt meg. A megvásárolt ingatlanok vételárának meghatározása során a szerződő felek figyelembe vették, hogy az ingatlanokat a megjelölt keretbiztosítéki jelzálogjogok és végrehajtási jogok terhelték. A .. helyrajzi számú ingatlan további terhét jelentette a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség javára bejegyzett tartós környezetkárosítás.

[6] Tagjai az adóst bioetanol üzem megvalósítására cégcsoportba tartozó projektársaságként hozták létre. Az alperesek, illetve a II. rendű alperes másik gyermeke által alapított társaságokból álló cégcsoportba tartozott még a D. Kft., a T. Kft., a F. Kft. és a M. Kft. is. A tervezett beruházás része volt a K. ingatlan környezeti terheinek elhárítása, amelyet végül az adós nem hajtott végre.

[7] A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal állati kártevőtől szennyezettnek és penészesnek találta az adós K. telephelyén tárolt 1550 tonna takarmánykukoricát, amelyet ezt követően az adós 2014. július 1-jén 13 500 forint/tonna áron, összesen 20.925.000 forint vételárért a D. Kft.-nek értékesített. A szerződő felek a vételár megfizetésére nézve úgy állapodtak meg, hogy 13.238.899 forintot kompenzálnak, 7.686100 forintot pedig engedményezéssel számolnak el.

[8] Az adós 2012. december 21-én 50.000 euró, 2014. január 27-én 41.000 euró, 2014. október 31-én 600.000 forint kölcsön nyújtására kötött kölcsönszerződést az I. rendű alperessel, illetve az általa képviselt D. Kft.-vel. Az I. rendű alperes a 2013. január 3-i átvételi elismervény szerint 500.000 forintot vett át az adóstól a részére folyósított tagi kölcsön végtörlesztéseként, majd a 2014. július 3-i átvételi elismervény szerint ugyancsak tagi kölcsön törlesztése címén 6.295.660 forintot.

[9] A 2014. november 6-i engedményezési szerződéssel az adós és a D. Kft. megállapodtak, hogy a Székesfehérvári Törvényszék 3.Fpk.07-10-000157/61. számú

végzésében közölt 550.432 forint nyilvántartásba vételi díjat az adós a D. Kft.-re engedményezi, az engedményesnek a felek kölcsönszerződéséből eredő ugyanilyen összegű kölcsönkövetelése kiegyenlítéseként.

[10] A 2013. november 14-i „engedményezés” megjelölésű okirattal az adós kérte a T. Zrt.-t, hogy az adósnak járó területbérleti díj összegét engedményezés alapján a D. Kft. számlaszámára utalja. A T. Zrt. az engedményezési értesítést követően a 2013. évre vonatkozó 369.960 forint területbérleti díjat és a 2014. évre vonatkozó 372.550 forint összegű területbérleti díjat a D. Kft. részére fizette meg.

[11] A felszámolás kezdő időpontjában, 2015. március 23-án az adós vagyonába tartozott a felszámoló által készített korrigált nyitómérleg szerint 28.000 forint pénzeszköz, 97.000 forint összegű követelés és 468.028.000 forint értékben az adós ingatlanait takaró tárgyi eszköz. A felszámoló a 2016. március 23-i felszámolási közbenső mérlegben 28.000 forint összegű követelésen túl az adós ingatlanait tüntette fel átértékelt, 250.000.000 forint értéken az adós vagyonaként. A felszámoló által felkért X. Kft., illetve a részéről eljáró K. I. ingatlanforgalmi szakértő 2015. június 11-i ingatlanforgalmi szakértői véleményben az adós K. ingatlanainak együttes forgalmi értékét 250.000.000 millió forintban határozta meg. Az ingatlanegyüttest a felszámoló – többszöri sikertelen pályázatot követően – 85.000.000 forint vételáron értékesítette a felszámolási eljárásban.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[12] A felperes módosított keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes mint árnyékvezető, a II. rendű alperes pedig az adós vezető tisztségviselőjeként a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek megfelelően látták el, amellyel összefüggésben az adós vagyona a megjelölt tételekből és összetevőkből állóan csökkent, illetve a hitelezői igények teljeskörű kiegyenlítése megghiúsult.

[13] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a II. rendű alperes az adós volt vezető tisztségviselőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 13.175.000 forinttal csökkent. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[15] Határozatának indokolása szerint az alperesek vizsgált magatartása alapján egyedül a II. rendű alperes felelősségét találta megállapíthatónak az adósnál tárolt takarmánykukorica 13.175.000 forintos értékcsökkenésében, a kártevőmentesítés elmulasztása miatt.

[16] A felperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét az 1550 tonna kukorica átruházására 2014. július 1-jén kötött adásvételi szerződés vételára kompenzálásával és engedményezésével okozott 20.925.000 forint vagyonsökkenés megállapítását elutasító ítéleti rendelkezés körében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[17] A jogerős ítélet indokolása elsőként azt tartalmazta, hogy a másodfokú felülbírálat – fellebbezés hiányában – nem érintette az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperes vezető tisztségviselői felelőssége megállapítására vonatkozó rendelkezését a kártevőmentesítés elmulasztása miatt bekövetkezett 13.175.000 forint vagyonsökkenés körében.

[18] A Cstv. perindításkor hatályos 33/A. § (1) és (5) bekezdésének értelmezésével, és az ebből következő bizonyítási kötelezettség ismertetésével rögzítette az ítélőtábla, hogy az I. rendű alperes árnyékvezetői szerepének megítélése, közelebbről az, hogy többségi részesedéssel rendelkező tagként meghatározó befolyást gyakorolt-e az adós döntéseinek meghozatalára, a per adataival egybevetett bírói mérlegelésre tartozott. A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése ugyanis a ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló személy felelősségét teszi megállapíthatóvá, nem pedig formálisan, a szavazati arányok alapján többségi döntés meghozatalára jogosult személyét. Megállapította, hogy a törvényszék helytállóan, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával következtetett arra, hogy az I. rendű alperes az adós gazdálkodó szervezet működésében nem vett részt, saját jövedelemszerző foglalkozása mellett nem hozzá, hanem egyedül a II. rendű alpereshez köthető az általa készített és a perben vizsgált társasági iratok, szerződések jelentősége. A felperes egyéb, az I. rendű alperes felelősségét árnyékügyvezetőként megalapozó bizonyítékot nem terjesztett elő.

[19] Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú ítélet indokolásával a .. helyrajzi számú ingatlannal kapcsolatos kereset megalapozatlansága körében is. Kiemelte, hogy a felperes nem bizonyította, az ingatlant terhelő környezetkárosítás mentesítésének elmulasztásával milyen mértékben, összegben csökkent az adós vagyona, illetve hiúsult meg a hitelezők követelésének kielégítése. Bár a fellebbezés helytállóan utalt a tanúként meghallgatott R. Z. felszámolóbiztos elmondásából arra, hogy a környezeti kárelhárítás várható költségét mintegy 90.000.000 forintban határozta meg, de arra további bizonyíték a perben nem merült fel. Az adós ingatlanai felszámolás alatti nyilvános értékesítését megalapozó, a felszámoló által beszerzett szakértői véleményben K. I. ingatlanforgalmi szakértő az értékcsökkenést megalapozó körülmények között nem tett említést a környezetkárosítás tényére és a kármentesítés költségeire. Minderre figyelemmel nem lehetett következtetni az elmulasztott kármentesítésnek az adós vagyont érintő értékcsökkentő hatására.

[20] Az elsőfokú ítélet álláspontjától eltérően leszögezte az ítélőtábla, hogy a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezését követően a keresetben részletezett bennfentes, belső hitelezők, így például az I. rendű alperes tagságával és ügyvezetői tisztségével működött D. Kft. részére történő tagi kölcsön visszafizetés, engedményezés, beszámítás attól függetlenül a hitelezői érdekek sérelmével járt, és alkalmas volt a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása alapjául, hogy az ilyen szolgáltatás a Cstv. 40. § (1)-(2) bekezdése szerint visszakövetelhető. Tévesen mellőzte ezért az elsőfokú bíróság a

fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a belső, bennfentes hitelezők részére teljesített kifizetések (beszámítás, engedményezés) vizsgálatát abból a szempontból, hogy azok a hitelezők érdekeinek sérelmével jártak-e, illetve hogy vagyonsökkenést eredményeztek-e. Az előzőek szerinti vizsgálat alapvető feltétele volt azonban – miként az az rPp. 121. § (1) bekezdés c), e) pontjaiból és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdéséből együttesen következik –, hogy a felperes keresetében megjelölje a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követő hitelezői érdekeket sértő magatartásokat; az okozati összefüggést a sérelmes magatartások és a vagyonsökkenés között, és azt az összeget, amelynek erejéig a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását kéri. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított megállapítási kereset az összeg megjelölése nélkül nem minősül határozott kereseti kérelemnek.

[21] Kiemelte a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás irataiból a bíróságnak a 76. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldalán rögzített felhívását, és a felperes erre adott nyilatkozatát, ami arra vonatkozott, hogy a D. Kft.-vel az adós által 2012. december 21. napján és 2014. január 27. napján megkötött kölcsönszerződések együtt 27.500.000 forint összegben, a 2014. július 1. napján kelt kukoricaátruházásra vonatkozó szerződés pedig 24.160.000 Ft-ban okozott vagyonsökkenést. Utalt még a 77. sorszámú végzés figyelmeztetésére [rPp. 141. § (6) bekezdése], illetve hogy a felperes ezt követően az alperesek hitelezői érdekeket sértő magatartásával okozati összefüggésben keletkezett vagyonsökkenés összegét a 80. sorszámú iratában a kukorica kártevőmentesítés elmulasztása miatt pontosította 13.175.000 forintban, a kukoricaértékesítésből származó vételár kompenzálása és engedményezése miatt pedig 20.925.000 forintban.

[22] A másodfokú bíróság szerint a felperes keresete, amelyhez mindkét fokon eljáró bíróság kötve volt, az előzőek szerint minősült határozottnak és elbírálnak [rPp. 3. § (2) bekezdés, 215. §], ezen túlmenően a másodfokú bíróság kötve volt még a fellebbezési kérelemhez is [rPp. 253. § (3) bekezdés]. A törvényi határidőn belül [rPp. 234. § (1) bekezdés] előterjesztett fellebbezés vizsgálatával megállapította, hogy abban a felperes csupán két kérdésben kérte összecszerően megjelölt vagyonsökkenéssel az alperesek felelősségének megállapítását: idetartozott egyrészt a kukoricaértékesítésből származó vételár kompenzálása és engedményezése miatt előállt 20.925.000 forint vagyonsökkenés, másfelől az adósnak az I. Kft. tartozásáért a H. Zrt. felé vállalt készfizető kezessége miatt jelentkező 9.635.565 forint vagyonsökkenés.

[23] A másodfokú bíróság értelmezése szerint a fellebbezés nem terjedt ki a D. Kft.-vel megkötött kölcsönszerződések teljesítésével okozott 27.500.000 forint vagyonsökkenésre, ezért arról az ítélet tábla nem határozhatott. Nem volt a kereset tárgya, ezért a keresetváltoztatás másodfokú eljárásbeli tilalma miatt nem vizsgálhatta érdemben a fellebbezés hivatkozását a készfizető kezesség folytán előállt 9.635.565 forint összegű vagyonsökkenésre sem [rPp. 247. § (1) bekezdés, 146. § (5) bekezdés a) pont, 235. § (1) bekezdés].

[24] Rögzítette ezt követően, hogy a felperes a fellebbezési ellenkérelemben (helyesen: a fellebbezési ellenkérelem után előterjesztett beadványában) ugyan még több más hitelezői érdeket sértő szerződés miatt is kérte a vezetők felelősségének megállapítását, amelyekre és az ott megjelölt összegekkel azonban – az előzőekben részletezett – keresetében és fellebbezésében nem kérte az alperesek felelősségének megállapítását. Erre figyelemmel a

felperes e további nyilatkozatait is figyelmen kívül kellett hagyni a másodfokú eljárásban az rPp. 247. § (1) és (2) bekezdései alapján.

[25] Mivel az I. rendű alperes tagságával és ügyvezetői tisztségével működő D. Kft.-vel 2014. július 1-jén kötött adásvételi szerződés 20.925.000 forint vételára, illetve annak kompenzálása és engedményezése kellően meghatározott volt a felperes keresetében és fellebbezésében is, vizsgálata azonban – a törvényszék eltérő jogi álláspontja miatt – az elsőfokú eljárás során elmaradt, az ítéletábra erre nézve állapította meg, hogy szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[26] A felperes felülvizsgálati kérelemben a jogerős részítélet jogerőre emelkedett rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését, és – tartalmilag – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával kérte elsőként a keresetében megjelölt hitelezői érdeket sértő szerződések, jogügyletek kapcsán a keresetének helyt adó döntés meghozatalát a 2019. december 19-i fellebbezés 14. pontjában, a 2020. május 22-i fellebbezés kiegészítés VI.6.1. pontjában meghatározott összegek erejéig. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperesek hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartásával összefüggésben 550.432 forinttal csökkent az adós vagyona, továbbá hogy az alperesek vezető tisztségviselőként felelősek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számviteli tv.) 3. § (8) bekezdésének 14. pontjában, 41. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése miatt a céltartalékképzés elmulasztásáért, valamint a számviteli iratoknak a tényleges adatoktól eltérő tartalmáért, illetve hogy felelősek a környezeti károk elhárításának elmulasztása miatt megjelölt 90.000.000 forintos vagyonsökkenés tekintetében is. Kérte végül a jogerős részítélet hatályon kívül helyezésével és keresetét az I. rendű alperessel szemben elutasító rendelkezés megváltoztatásával az I. rendű alperes felelősségének megállapítását az adós többségi tulajdonosaként abban, hogy a társaság működésére meghatározó befolyást gyakorolt, ezért a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján vezető tisztségviselőnek minősül.

[27] Másodlagosan a másodfokú részítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság, avagy az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[28] Előadta, hogy a másodfokú bíróság megalapozatlanul, az rPp. 247. § (1) és (2) bekezdései, 197. § (1) bekezdése és 221. § (1) bekezdése megsértésével, az iratok tartalmával ellentétesen rögzítette határozatában, hogy a felperes a fellebbezésében nem kérte az alperesek felelősségének megállapítását a D. Kft.-vel kötött kölcsönszerződésekből eredő tartozás visszafizetése miatt keletkezett vagyonsökkenéssel okozati összefüggésben.

[29] Az engedményezéssel átruházott 550.432 forint összegű követelés és az emiatt ugyanebben az összegben előállt vagyonsökkenés, valamint a céltartalékképzés és a számviteli fegyelem megsértése miatt a számviteli beszámoló közti eltérésre alapított kereseti kérelmek tekintetében egyaránt az rPp. 253. § (3) bekezdésének, 239. §-ának, 213. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott a jogerős részítélet eredményeként.

[30] A környezeti károk elhárításának elmulasztásával okozott 90.000.000 forintos vagyonsökkenés elbírálása kapcsán pedig az rPp. 221. § (1) bekezdése szerint állította a jogerős részítélet jogszabálysértő jellegét.

[31] Kifejtette, hogy a jogerős részítélet az iratok tartalmával ellentétesen rögzíti, hogy a hitelezői érdekeket sértő szerződések, jogügyletek kapcsán a felperes nem jelölte meg az ezek következtében megállapítani kért vagyonsökkenés mértékét, hiszen a 2019. december 19-i fellebbezése 14. pontja, a 2020. május 22-i fellebbezés kiegészítés VI.6. pontja erre vonatkozott, utóbbi tartalmazta összességében is a 2012. december 21-i kölcsönszerződés 50.000 euró, a 2014. január 27-i kölcsönszerződés 41.000 euró, a 2014. október 31-i kölcsönszerződés 600.000 forint, a 2014. július 3-i irat 6.295.660 forint, a 2013. november 14-i engedményezés eredményeként 369.960 forint megjelölését a vagyonsökkenés körében. Állította ezért, hogy fellebbezésével egyértelműen megnevezte és felsorolta a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó szerződéseket, jogügyleteket és az azokkal okozati összefüggésben bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét, amelyre az alperesek felelősségének megállapítását kérte. Rámutatott, hogy az összesen 91.000 euró összegű hitel kapcsán a másodfokú bíróság is említi a 27.500.000 forintot, amely a megjelölt deviza összegű hitel forint megfelelője volt. Ismertette a 2020. január 21-i fellebbezés kiegészítés 25. és 34. oldala között részletesen bemutatott körülményeket. Álláspontja szerint a másodfokú részítélet a felperes fellebbezésének e részét törvénysértő indokok mellett hagyta figyelmen kívül, amikor minderről nem hozott érdemi döntést.

[32] Állította a 2019. december 19-i fellebbezés 16. pontja alapján, hogy egyértelműen kérte az adóst 550.432 forint összegben nyilvántartásba vételi díj címén megillető tételnek az adós érdekeltségi körébe tartozó D. Kft. részére történő engedményezése miatt az alperesek felelősségének megállapítását. Annak ellenére tehát, hogy fellebbezésében megjelölte a vagyonsökkenés mértékét, arról a másodfokú bíróság döntést egyáltalán nem hozott.

[33] Álláspontja szerint nem terjed ki a jogerős részítélet a Számviteli tv. megsértésével kapcsolatos kereseti kérelmek elbírálására, vagyis a függő kötelezettség teljesítésére szükséges céltartalék képzésének elmulasztására, illetve hogy az alperesek az éves beszámolók árbevételére, követelésállományára vonatkozó adatainak hibás feltüntetése miatt korlátozták a hitelezők tájékozódási lehetőségét.

[34] A ... helyrajzi számú ingatlant terhelő környezeti kárelhárítás elmaradására alapított keresetet tekintve kifejtette, hogy az vezetett az ingatlanvagyon alacsony áron történt értékesítéséhez a felszámolási eljárásban, hogy a vagyon a kárelhárítás várható költségeinek összegével, 90.000.000 forinttal csökkent. A másodfokú bíróság tévesen jutott a vagyonsökkenés bizonyításának hiányára. Iratellenesen rögzítette, hogy a forgalmi értékben bekövetkezett 90.000.000 forintos értékcsökkenést a felperes nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság a felperes indítványa ellenére nem szerezte be a kárelhárítás összegének meghatározásáról készült szakvéleményt, a tárgyaláson megjelent tanú birtokában levő vizsgálati lapot nem csatolta az iratok közé. E két bizonyítékot ügydöntő határozataikban a bíróságok figyelmen kívül hagyták. Az ítéletábla egyúttal mindenek ellenére elfogadta a téves és hiányos ingatlanforgalmi szakvéleményt.

[35] Az I. rendű alperes felelősségének megállapítását arra alapította, hogy többségi befolyással bíró tagként a mérlegbeszámolókat elfogadó taggyűlési határozatok meghozatalával, valamint a tagi hitelek visszafizetését igazoló iratok és az engedményezési szerződéseket tartalmazó, kompenzálásáról szóló okiratok ismeretében, passzív magatartásával valósította meg az adós döntésére gyakorolt meghatározó befolyást.

[36] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme – tartalmilag – elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem elutasítására, másodlagosan a jogerős részítélet hatályában való fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős részítélet indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[37] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okokból – az alábbiak szerint – részben találta jogszabálysértőnek.

[38] Előrebocsátja a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban, hogy az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdései értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvannapos határidőn belül kell rendelkeznie. Az rPp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[39] A fentiekből következő alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai a fenti tartalommal megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek: a felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia.

[40] Rögzíti a Kúria, hogy az elsőfokú eljárás irataiból kitűnően a törvényszéknek az rPp. 3. § (3) bekezdésére, valamint az rPp. 141. § (2), (6) bekezdéseire alapított többszöri kioktatására és felhívására (22.G.40.138/2017/4. számú jegyzőkönyv 3-4. oldal, 4. sorszámú végzés, 7. sorszámú végzés, 48. sorszámú végzés, 56. sorszámú végzés) a felperes a 2019. február 21-én és a 2019. május 31-én előterjesztett beadványai szerint, az azokban tételezett vezető tisztségviselői magatartásokra alapítottan tartotta fenn keresetét. Így előterjesztett keresetét a felperes az elsőfokú bíróság további, a felperes előzőek szerint tett tényállításai és keresete egyes összetevői pontosítását célzó felhívására (76. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 77. sorszámú végzés) utóbb csupán az adott körben egyértelműsítette a 2019. február 16-i tárgyaláson, majd a 2019. november 7-én 80. sorszámon előterjesztett iratában, amelyet a jogerős részítélet kiemelt és kizárólagosan vett figyelembe. A felperes egyes kereseti összetevőkre tett, azokat pontosító nyilatkozata a 76. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, majd a 80. sorszámú irat szerint viszont nem volt úgy értelmezhető, hogy a kereset kizárólag az így pontosított tételekre vonatkozott, és igényelt elbírálást.

[41] A felperes végleges keresetének megállapíthatóan tárgya volt: a kukorica kártevőmentesítésének elmulasztásával okozott 13.175.000 forint és az értékesítésével – a vételár megfizetésének kikötött módjával – előállt 20.925.000 forint vagyonsökkenésen felül a kislángi ingatlant terhelő környezeti kár elhárításának elmaradása miatt 90.000.000 forintban megjelölt vagyonsökkenés. Tárgya volt továbbá tagi kölcsönök visszafizetése a 2012. december 21-én 50.000 euró kölcsön és a 2014. január 27-én 41.000 euró kölcsön nyújtására kötött szerződések alapján 27.500.000 forint összegben, a 2014. október 31-i kölcsönszerződés alapján 600.000 forint összegben, az I. rendű alperesnek 2013. január 5-én visszafizetett 500.000 forint, majd 2014. július 3-án teljesített 6.295.660 forint összegekben. Kiterjedt továbbá a kereset az alperesek által saját, illetve érdekeltségi körükbe tartozó társaságok részére teljesített további kifizetései körében az adósnak a T. Zrt.-vel szembeni területbérleti díj követelése (369.960 forint, 372.550 forint) és a Fővárosi Törvényszéktől visszajáró 550.432 forint regisztrációs díj engedményezésével okozott vagyonsökkenésekre, valamint 369.960 forintban megjelölt vagyonsökkenésre az I. rendű alperes tagi kölcsön követelésének a D. Kft.-re való engedményezése miatt, illetve 9.940.000 forintra a megjelölt vételárkövetelés érvényesítésének elmaradása miatt.

[42] Az előzőeken túlmenően a kereset részét jelentette még a céltartalék képzésének elmaradása, valamint a számviteli beszámoló téves adattartalma miatt kért megállapítás, azonban az alperesek eszerint kiemelt és jogsértőnek állított magatartásából a felperes összecszerően sem társasági vagyonsökkenést, sem hitelezői igények kielégítésének megghiúsulását nem vezette le: az alperesek felelősségének terjedelmét e vonatkozásban kellő tartalommal nem állította és nem kérte megállapítani.

[43] A felülvizsgálati eljárás előzőekben ismertetett korlátaiból következően tartalmi hiányossága – az előadott jogszabálysértésnek megfelelő jogszabályhely megjelölésének elmaradása – azonban kizárta a felülvizsgálati kérelem elbírálását abban a részében, ami az adós ingatlanát terhelő környezeti kár elhárításának elmulasztásával összefüggésben megjelölt 90.000.000 forint vagyonsökkenés mikénti elbírálását az rPp. 221. § (1) bekezdésére hivatkozással támadta. A felperes az rPp. általa megjelölt rendelkezéséhez képest, amely a bíróságot terhelő indokolási kötelezettség szabálya, a jogszabálysértést szövegesen a megjelölt jogszabályhely tartalmától eltérően: egyfelől a bizonyítékok általa tévesnek, okszerűtlennek tartott mérlegelésében, másfelől pedig egyes bizonyítási indítványai jogsértő mellőzésében írta körül. A felperes az általa így előadott eljárási szabálysértéssel összhangban

viszont az rPp. vonatkozó rendelkezéseit – sem a 206. § (1) bekezdését, sem pedig a 3. § (4) bekezdését, avagy a 174. § (1) bekezdését, 192. § (1) bekezdését – nem jelölte meg.

[44] Ugyancsak tartalmi hiányosságánál fogva nem volt elbírálható a felülvizsgálati kérelem a hitelezői érdekeket sértő szerződéses kifizetésekkel kapcsolatos keresetet érintően.

[45] A jogerős részítélet ebben a körben különbséget tett a 27.500.000 forintos tagi kölcsön és az alperesek érdekeltségi körébe tartozó társaságoknak teljesített további kifizetések megítélésében: míg a 27.500.000 forintos vagyonsökkenésre megállapította – helyesen –, hogy része volt a keresetnek, elbírálásának akadályát az ítéletábra egyedül a fellebbezés hiányos tartalmában látta; addig az alperesek érdekeltségi körébe tartozó társaságoknak ezen túlmenően teljesített kifizetések érdemi elbírálását amiatt zárta ki a jogerős részítélet, mert sem a kereset, sem pedig a fellebbezés nem volt e részében kellően határozottnak tekinthető, a fellebbezési határidőn túl kiegészített fellebbezés pedig tilos keresetmódosításnak minősült a másodfokú eljárásban (rPp. 247. §).

[46] A felülvizsgálati kérelemnek – a felülvizsgálati eljárás már részletezett lényegéből következően – a felülvizsgálni kért határozat indokolásának megfeleltethetően, annak valamennyi idetartozó indokát cáfolnia kellett volna, úgy, hogy az általa előadott jogszabálysértéssel összhangban kellett megjelölje egyben a sérült konkrét jogszabályhelyet. Ehhez képest a felperes felülvizsgálati kérelmében egyedül fellebbezése tekintetében állította annak kellő tartalmát – keresete kapcsán nem –, illetve annak ellenére, hogy lényegében azt állította, a határozat teljességének követelménye sérült az ügyben, az rPp. 247. § (1) bekezdésének, 197. § (1) bekezdésének, 221. § (1) bekezdésének sérelmét jelölte meg. A másodfokú bíróság döntését és ítéletének indokait, továbbá a felülvizsgálati kérelemben előadott jogszabálysértés szöveges körülírását tekintve viszont a felperes nem az rPp. általa megjelölt 221. § (1) bekezdésére és a 197. § (1) bekezdésére alapítottan, hanem az rPp. 213. § (1) bekezdésére, illetve 253. § (3) bekezdésére hivatkozással támadhatta volna alappal a jogerős részítéletet a keresettel és a fellebbezéssel egyaránt érintett 27.500.000 forintos vagyonsökkenés elbírálásának elmaradása miatt. Az alperesek érdekeltségi körébe tartozó társaságoknak teljesített további kifizetésekkel kapcsolatban pedig – a jogerős ítélet összes idetartozó indokának cáfolatára – hivatkoznia kellett volna arra is a felülvizsgálati eljárásban, hogy e vonatkozásban nemcsak fellebbezése, hanem az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresete is megfelelő tartalmú és kellően határozott volt, miáltal a másodfokú eljárásban tett nyilatkozata nem volt tiltott keresetmódosításként felfogható (rPp. 247. §). A felperes felülvizsgálati kérelme azonban az előzőeknek megfelelő hivatkozásokkal nem bírt, ezért a jogerős részítélet a 27.500.000 forintos tagi kölcsön visszafizetésére és az alperesek érdekeltségi körébe tartozó társaságoknak teljesített kifizetésekre alapított keresetet elbíráló részében nem volt érdemben felülvizsgálható.

[47] Konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül, ezáltal szintén hiányos tartalommal támadta a felülvizsgálati kérelem a jogerős részítéletet az I. rendű alperes árnyékvezetői felelősségét érintően. Nem pótolta a megjelölt hiányosságot, hogy a perorvoslati kérelem petitum része – nem a támadott ítélet jogszabálysértő jellege körében, hanem – az I. rendű alperes felelősségét állító tartalmán keresztül utalt a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésére. Megjegyzi ugyanakkor a Kúria, hogy érdemben sem értett egyet a felperes álláspontjával: az I. rendű alperes passzívnak értékelt tagi magatartása – kiemelten az éves beszámoló taggyűlési elfogadása mellett, illetve hogy az ügyvezetés működésével kötött ügyletekről fennálló

esetleges tudomása ellenére nem avatkozott be – semmiképpen nem volt a társaság vezetésével szemben olyan ráhatásként értékelhető, ami az ügyvezetői döntéseket meghatározó tényleges befolyásként megalapozhatta volna az árnyékvezetői szerepet és felelősséget.

[48] Megalapozatlanul állította a felülvizsgálati kérelem a kereset és a fellebbezés elbírálatlanságát [rPp. 253. § (3) bekezdés, 239. §, 213. § (1) bekezdés] abban a részében, ami a céltartalékképzés elmulasztása és a számviteli iratoknak a tényleges adatoktól eltérő tartalma miatt vonatkozott az alperesek felelősségére. A jogerős részítélet indokolásából ugyanis világosan kitűnik, hogy a másodfokon eljáró bíróság – bár nem eszerint nevesítette, hanem kellő összegszerűségükönél fogva az általa megfelelőnek tartott kereseti összetevők felől közelítette és jelölte meg – megalapozatlannak találta a keresetet és ennél fogva a fellebbezést is mindazon kereseti összetevőkkel kapcsolatban, amelyek az adott alperesi magatartással összefüggő vagyonsökkenés összegszerű megjelölésének hiányában nem elégtették ki a határozott kérelem adott pertípusban irányadó követelményét [rPp. 121. § (1) bekezdés e) pont, Cstv. 33/A. § (1) bekezdés]. Kétségtelenül ilyennek minősült a kereset a céltartalékképzés elmulasztására és a számviteli iratok tartalmi hibájára alapított részében.

[49] A felülvizsgálati kérelemnek az rPp. 221. § (1) bekezdésére alapított hivatkozásával ellentétben nem vezet az indokolási kötelezettség megsértéséhez, ha a bíróság a fél álláspontjától eltérő bizonyító erőt tulajdonít egyes bizonyítékoknak, és az sem, ha határozatából világosan kitűnő jogi álláspontja miatt – érintsen az akár anyagi jogi, akár eljárásjogi kérdést – a kereset, avagy a fellebbezés valamely elemét vagy hivatkozását nem tartja érdemben vizsgálhatónak a perben.

[50] Helytállóan hivatkozott viszont a felülvizsgálati kérelem az 550.432 forintos regisztrációs díj engedményezésével keletkezett vagyonsökkenés elbírálásának jogsértő elmaradására és emiatt az rPp. 253. § (3) bekezdésének, valamint a 239. §-án keresztül a 213. § (1) bekezdésének sérelmére a jogerős részítélet eredményeként. A [41] bekezdésben részletezettek szerint e tétel megállapíthatóan része volt a keresetnek, és egyértelműen kitért rá a fellebbezés is a 16. pontjában. A másodfokú bíróság a fellebbezést eltérő, azonban téves jogi álláspontja miatt nem vizsgálta.

[51] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős részítéletet az érintett körben – a másodfokú eljárási illeték és a II. rendű alperes másodfokú perköltségének viselésére vonatkozó rendelkezésekre kiterjedően – hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, míg az elsőfokú ítéletet helybenhagyó rendelkezését egyebekben hatályában fenntartotta.

[52] A folytatódó eljárásban az ítéletátlának az 550.432 forintos regisztrációs díj engedményezésére alapított vagyonsökkenéssel összefüggésben érdemben kell döntenie a felperes fellebbezéséről és az elsőfokú bíróság döntésének felülbírlatáról.

Záró rész

[53] A Kúria részítéletével véglegesen elbírált kérdések vonatkozásában a felülvizsgálati kérelem eredménytelen volt, ezért a felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a II. rendű alperesnek a jogi képviselétével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, 4/A. §-a szerint a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban, áfával növelt összegben meghatározott ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

[54] A Kúria a **hatályon kívül helyező rendelkezéssel összefüggő felülvizsgálati eljárási költség összegét, amely a felperes és a II. rendű alperes esetében egyformán jelentette a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, 4/A. §-a szerint áfával növelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjat, a felperes tekintetében továbbá az általa megfizetett felülvizsgálati eljárási illetékből a hatályon kívül helyezett részre számított összeget, a Kúria az rPp. 275. § (5) bekezdése szerint csak megállapította, viselésükről a megismételt eljárásban kell döntenie a bíróságnak.**

[55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. január 25.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével: